

Dr Beata Piasny

Sprawozdanie z drugiej konferencji naukowej pt.

„Polska Wschodnia – perspektywy rozwoju”

Białystok – Goniądz, 8-9 maja 2008 roku

W dniach 8 - 9 maja 2008 roku odbyła się V Konferencja Młodych Pracowników Nauki zatytułowana „Polska Wschodnia – perspektywy rozwoju”. Organizatorem konferencji był Zakład Ekonomii i Zarządzania Wyższej Szkoły Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku. W konferencji wzięli udział przedstawiciele z blisko 30 ośrodków akademickich z całej Polski, głównie z Polski Wschodniej.

Celem konferencji, podobnie jak i czterech poprzednich z tego cyklu, była promocja młodych naukowców, zajmujących się problematyką rozwoju regionalnego we wszystkich jego aspektach oraz stworzenie warunków transferu ich wiedzy do sfery praktyki.

W skład Rady Programowej konferencji wchodziło 12 profesorów z siedmiu ośrodków akademickich z Polski Wschodniej i Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. B. Kudrycka.

8 maja, w Pałacu Lubomirskich, witając wszystkich gości, otwarcia konferencji do-

konał prof. dr hab. Jerzy M. Kopania, Rektor Wyższej Szkoły Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica. Następnie, problem współpracy województw Polski Wschodniej poruszyli w swoich wystąpieniach, Maciej Żywno, Wojewoda Podlaski oraz dr hab. Bogusław Pławgo, prof. WSAP, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji, Pełnomocnik Wojewody Podlaskiego ds. rozwoju województwa podlaskiego w ramach współpracy województw Polski Wschodniej.

Dwudniowe obrady zostały podzielone na osiem sesji.

Pierwsza, prowadzona przez prof. dr hab. Roberta Ciborowskiego (Uniwersytet w Białymstoku), nosiła tytuł: „Potencjał rozwojowy regionu”. W jej ramach zostało zaprezentowanych siedem referatów, w których młodzi naukowcy szczególnie mocno zaakcentowali potrzebę pełniejszego wykorzystania potencjału endogenicznego, tworzenia warunków dla pobudzenia i wy-

korzystania wewnętrznych źródeł wzrostu dla rozwoju przedsiębiorczości i podnoszenia poziomu technologicznego regionu. Wskazano także na potrzebę wzrostu nakładów na badania i rozwój zgodnie z zasadą, iż: „Badania przekształcają pieniądze w wiedzę, a innowacje przekształcają wiedzę w pieniądze” oraz, związaną z nią, potrzebę sprawnego i efektywnego wykorzystywania środków finansowych, zwłaszcza z funduszy unijnych.

Sesje, druga i piąta poświęcone były „Administracji publicznej i zarządzaniu rozwojem regionalnym” i przebiegały, odpowiednio, pod przewodnictwem prof. dr hab. Marzanny Poniatowicz (Uniwersytet w Białymstoku) i dr Joanny Salachna (Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku). W ramach tej problematyki przygotowano trzynaście referatów, co wskazuje na ogromną wagę tego zagadnienia jak również potrzebę szerszej jego dyskusji w gronie naukowców i praktyków. Referenci podkreślali, że w światowym sektorze publicznym, w ciągu dwóch ostatnich dekad można zauważyć wręcz pandemię reform. Są one wymuszane przez zmiany jakie dokonały się i dokonują w szeroko rozumianym otoczeniu, w związku z rozwijającą się na świecie gospodarką opartą na wiedzy.

Turbulentne otoczenie, w którym przyszło funkcjonować urzędom administracji publicznej, wymusza na nich pewne działania doskonalące, dopasowujące ich funkcjonowanie do coraz wyższych wy-

magań nowej gospodarki i społeczeństwa wiedzy. Stąd też, zasadniczym problemem współczesnych administracji, zarówno na szczeblach krajowych jak i lokalnych jest zapewnienie sprawnej, skutecznej i efektywnej realizacji zadań publicznych, którą to potrzebę szczególnie mocno akcentowali referenci w swoich wystąpieniach.

Niezwykle trafnej konkluzji swoich rozważań dokonała dr Joanna Salachna, która powiedziała, że „...bez względu na to jakich obszarów dotyczy zarządzanie, podstawą poprawy jego jakości jest szeroko rozumiana wiedza. Problemem pozostaje jednak w jaki sposób zachęcić polityków – zarządzających jednostkami samorządu terytorialnego do jej pozyskiwania”.

Sesja trzecia, prowadzona przez prof. dr hab. Henryka Wnorowskiego (Uniwersytet w Białymstoku), dotyczyła problematyki „Sektora MSP jako generatora rozwoju” i obejmowała sześć referatów. Ich autorzy podkreślali, że tylko firmy innowacyjne, czyli wprowadzające innowacje produktowe, procesowe, czy organizacyjne, mogą stać się siłą napędową polskiej gospodarki. Wskazano również, że firmy z sektora MŚP posiadają realne możliwości otrzymania pomocy ze środków Unii Europejskiej, która jest nakierowana, w szczególności, na przedsięwzięcia innowacyjne. One bowiem stanowią kluczowe znaczenie w budowaniu gospodarki opartej na wiedzy. Referenci bardzo mocno akcentowali potrzebę współpracy MŚP z instytucjami otoczenia biznesu, w szczególności zaś tworzenia struktur

klastrowych, które wspomagają procesy dzielenia się wiedzą i wzajemnego uczenia się, i w efekcie tworzenie innowacji.

Tematem przewodnim sesji czwartej, przebiegającej pod przewodnictwem dr Katarzyny Garbarczyk (Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku) była „Infrastruktura społeczna i techniczna”. W ramach bloku przedstawiono sześć referatów. Autorzy podkreślali w nich, że podstawowym zadaniem władz samorządowych jest stwarzanie jak najlepszych warunków dla rozwoju społeczności lokalnej. Rozwój jest zmianą dokonywaną w czasie, której efektem powinny być zmiany o charakterze ilościowym i jakościowym, w sferze infrastruktury społecznej i infrastruktury technicznej zgodnie z potrzebami i preferencjami mieszkańców gminy. Referenci zwrócili uwagę na znaczące wsparcie finansowe z Unii, podkreślając jednocześnie, że może ono okazać się nieskuteczne, jeżeli nie zostanie połączone z odpowiednimi zmianami legislacyjnymi.

W ramach sesji szóstej, prowadzonej przez prof. dr hab. Renatę Przygodzką (Uniwersytet w Białymstoku), zajęto się problematyką „Wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich”. Swoje referaty zaprezentowało pięciu młodych pracowników nauki, którym bliska jest problematyka wsi, w szczególności zaś możliwości i kierunków jej rozwoju.

Tematem sesji siódmej był „Samorząd lokalny jako podmiot polityki rozwoju”. Sesję, podczas której ogłoszono sześć refera-

tów, moderował dr Adam Tomanek (Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku). Referujący podkreślali, że rozwój lokalny łączy w sobie osiąganie celów w różnych płaszczyznach: ekonomicznej, społecznej, ekologicznej, przestrzennej, na które wpływają różnego typu uwarunkowania, i że jego kształtowanie powinno opierać się na strategii, która określałaby główne, długofalowe cele oraz wytyczałaby kierunki działania i alokacji zasobów koniecznych do realizacji poszczególnych celów strategicznych.

Wśród wielu zadań, jakie można podejmować na rzecz rozwoju lokalnego, referujący wskazali również takie, w których samorząd terytorialny ma do spełnienia szczególnie ważną rolę, np. szeroko rozumiane inicjowanie i koordynowanie rozwoju lokalnego, tworzenie przedsiębiorstw lokalnych, budowę „przestrzeni pracy” i rozwój „inkubatorów przedsiębiorczości”, rozwój kooperacji wewnątrzgminnej czy wreszcie stworzenie odpowiedniego, społecznego klimatu rozwoju.

Podczas sesji zwrócono uwagę na bardzo istotny, zdaniem piszącej to sprawozdanie, problem. W podsumowaniu swojego wystąpienia Joanna Jabłońska, pracownik Urzędu Miasta w Ełku, doktorantka Uniwersytetu w Białymstoku, stwierdziła, że pomimo istnienia w Polsce demokratycznych struktur i mechanizmów władzy, obywatele nadal nie mają poczucia współuczestnictwa w życiu publicznym i współodpowiedzialności za sprawy publiczne. Tymczasem

władza lokalna pozbawiona partnera w osobach aktywnych mieszkańców, stałego recenzenta jej poczynañ, nie może działać dobrze. Można mieć w tej sytuacji pretensje do władz o błędne zarządzanie, ale pewną część pretensji należałoby adresować także do samych mieszkańców.

„Kapitał ludzki oraz struktury klastrowe jako szansa na rozwój regionów”, to temat sesji ósmej, którą prowadził dr hab. Bogusław Plawgo, prof. WSAP (Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku). W jej ramach referaty zaprezentowało dziesięciu młodych pracowników nauki. Wskazywano w nich, że w dobie gospodarki opartej na wiedzy, przedsiębiorstwa oraz organizacje publiczne i non-profit, zaczynają coraz częściej upatrywać swoich szans rozwojowych w warunkach jakie stwarza region, w szczególności zaś ukryta w nim wiedza.

Wykorzystując doświadczenie krajów wysoko rozwiniętych, szczególnie mocno podkreślono potrzebę tworzenia środowiska lokalnego/regionalnego. Istnienie środowiska oznacza, że w regionie zachodzą procesy współpracy między przedsiębiorstwami, placówkami badawczo-rozwojowymi, uczelniami i władzami regionalnymi/lokalnymi. Tworzą oni sieć, w ramach której współistnieje współpraca, konkurencja, wiedza jej uczestników oraz środowisko przedsiębiorczości.

Zauważono jednak, że wykształcenie sieci współpracy nie jest łatwe, ponieważ na poziomie lokalnym i regionalnym różne

podmioty, społeczne i gospodarcze, konkurują ze sobą w obrębie wielu zróżnicowanych celów, dla których często trudno znaleźć kompromis. W przypadku Polski należy jeszcze dodać czynniki psychospołeczne, tj.: brak zaufania pomiędzy partnerami i niechęć do dzielenia się wiedzą, pojmowanie kultury kapitalistycznej jako bezwzględnej konkurencji, nie dopuszczającej jakiegolwiek kooperacji z innymi uczestnikami rynku oraz bardzo niski wśród przedsiębiorców poziom świadomości korzyści płynących ze współpracy, a także jej możliwych form. Na dowód, że jest to jednak możliwe, referenci przedstawili podkarpacką „Dolinę Lotniczą”, pierwszy i największy w Polsce nowoczesny klaster, który z sukcesem połączył przemysł i naukę. Dzięki niej Podkarpacie powoli urasta do roli jednego z europejskich ośrodków przemysłu lotniczego.

Podczas konferencji swoje referaty ogłosili także pracownicy Instytutu Ekonomii WZNoS KUL w Stalowej Woli: dr Tomasz Dziechciarz – referat pt. „Zmiany strukturalne podmiotów gospodarczych Lubelszczyzny” i dr Beata Piasny – referat pt. „Klaster jako forma kreowania warunków rozwoju przedsiębiorstw regionu w gospodarce opartej na wiedzy”.

W toku dyskusji podsumowujących poszczególne sesje przedstawione tezy prelegentów poddane były weryfikacji przez uczestników konferencji i ekspertów.

W ramach konferencji, oprócz dyskusji, które wieńczyły poszczególne sesje, odbyła się dyskusja podsumowująca całą konferencję.

Podczas trwającej dwa dni konferencji wygłoszonych zostało pięćdziesiąt trzy referaty. Bez wątpienia była ona dla jej uczestników cennym doświadczeniem naukowym.

W październiku 2008 roku planowane jest wydanie publikacji zawierającej ma-

teriały zaprezentowane podczas obrad. Stanowić ona będzie cenne kompendium wiedzy dla tych, którym rozwój polskich regionów nie jest obojętny, zwłaszcza dla podmiotów, które mają bezpośredni wpływ na rozwój regionalny: władarzy regionów oraz praktyków życia gospodarczego.

Nota o autorze:

dr Barbara Piasny, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli, Instytut Ekonomii. Główne kierunki zainteresowań: koncepcje i modele zarządzania wiedzą, ich rola w systemie zarządzania organizacją, morfologia i sposób funkcjonowania systemów zarządzania wiedzą, przesłanki i uwarunkowania ich efektywności.